

Itamautan Peter Kaaritan

Di'oraz kaarita dava'a'o

Di'oraz kaarita, itamautan Peter kaaritan mishidapainao Jesus Christ ati'o.

Aizii usaadan dono wuru'u pakaaritanuz ūnao di'iti, na'apain zaudina'o ūmashaapan wunao mariidan ai ūyaunu'u, pana'iti'oraz ūtominapa-kidan pidannao kuwai dau'u. Uruu idi Peter kowaadan ū'ati di'oraz pakaaritan ida'a, na'apam nii ūsha'apatinan ūkashadapa-kinaa nii wunaou'u pana'iti'oraz naa ūkowaadapan kuwai. Ukian ū'ati uaipan ūtominpan, powa'a zii ūitapa kizi mishi'o kuwai dau'u, na'iki marii ūsha'apatinan mishi'o kuwai kawana'ati.

Di'oraz pakaaritan ida'a Peter kowaadan mishidapainao ati, Tominkaru mainaabatan nii mariidapa'o patominapa-kidan pidannao. Na'iki ukakinaotan mishidapainao marii kizi ūmashaapan kaiman Tominkaru ati ma'oiaka-daun, atii Naobanai Kamoon kaawan.

Kaarita buutinpan kida

Usakadin-kinnaa 1:1-2

Tominkaru dapadaniinao dyaupai'o nii udonoraa ida'an 1:3-21

Mariidapainao patominapa-kidan pidannao 2:1-22

Christ kaawan powaa ati 3:1-18

¹ Di'oraz kaarita, ūgaru Simon Peter di'iki'o, ūgaru Jesus Christ poitoru na'iki uapostlen. Wuru'u ūkaaritanuz unao ati'i, mishidainaouz Jesus Christ na'apa waunao kawan. Jesus Christ,

waTominkarunuz na'iki wazannaaz kaimanan ida'an.

² Marii powa'a zii Tominkaru kamunanun u'ati, na'iki utaan unyukunuu kaiman-kinaa nii, uaitapan ida'an Tominkaru na'iki wanaobanaa Jesus.

Mashaapa-karu mishi'o mishidainao nii Jesus Christ

³ Pama'ozakan ida'an, Tominkaru taan naa wa'ati ipai aimaakan waaiapanii kida wamashaapa-kinaa nii kaiman u'ati, waaitapan idil'i naa uruu. Uruu wuru'u zaamata'oraz waunao pamanawunun na'iki pakaimanan ida'an.

⁴ Na'iki umanawunu'o pama'ozakan ida'an, Tominkaru taan wa'ati ipai umanawun kida'o aimaakan, tawuru'u ukowaadaniaz pataan nii. Tominkaru taanuz paparadan pasha'apatan ni'o aimaakan kida dau'u, uruu ida'an kizi aonaa una'azootapan usha'apatan dikauda kida'o aimaakan, sha'apaapa-kariwaiz di'oraz amazada ida'a'a. Mazan uruu ida'an kizi pa'an uzaamatan Tominkaru kaduz kida.

⁵ Ukau'an, aizii umishidan idi Christ, mishiimana'a naa utiwaa umashaapan kaiman. Umashaapan idi'i naa kaiman, mishiimana'a naa umashaapa aitapaaba'o pidannao nii.

⁶ Aizii umashaapan idi'i naa aitapaaba'o pidannao nii, mishiimana'a naa utuudapa unyukunuu usha'apata'azon ai oia'o. Utuudapan idil'i naa unyukunuu usha'apata'azon ai oia'o, mishiimana'a naa utuudapa wuru'u ubaiatanuz kasha'ora kida'o aimaakan. Utuudapan idi'i naa wuru'u ubaiatanuz kasha'ora kida'a aimaakan,

mishiimana'a naa umashaapa Tominkaru aipan kawana'ati.

⁷ Aizii umashaapan idil'i naa Tominkaru aipan kawana'ati, mishiimana'a naa ukamunanuaaka umin-mishidannao tuma. Ukamunanuaakan idil'i naa umin-mishidannao tuma, mishiimana'a naa umarainapa ipai pidannao.

⁸ Aizii umashaapan an usha'apaapan dau'u powa'a zii kaikapa kida'oraz aimaakanu'u, aonaa mazanu'o nii mani wuru'u uaitapanuz wanaobanaa Jesus Christ, na'iki uruu ida'an ma'ozaka'o nii ukaudinan u'ati.

⁹ Mazan aizii na'ia'oram pidan aona'o umashaapan wuru kida kawana'ati'i, na'apa'o uruu pidan kawan aona'oraz utukapan kaiman oo ishaawun kawanu'o uruu. Na'iki pidan aona'oraz umashaapan wuru kida kawana'ati'i, umanyukunuutan naa Tominkaru so'otani'i naa pa'oian kida.

¹⁰ Ukau'an õmin-mishidannao, mishiimana'a naa utiwain dadara'o ida'an, uaida kizi'i naa mishi'o Tominkaru dapadan naa na'iki uzaamatatan naa unao papidanannao nii. Aizii karikaonan dono usha'apaapan kaikapa kida'ora'a, aona'o nii uwaotan umishidapan ai Tominkaru.

¹¹ Kaikapa'o ida'ana'a kaimanaimana'o nii udapaapa-kao karikaonanu'oraz wanaobanaa na'iki wazannaas Jesus Christ naobanai-tinapakizi iti.

¹² Uruu idi karikaonanu'o nii powa'an kida õkakuwaapan, õnyukunuu-kida-kinaa nii u'ati wuru'u mishi'oraz kuwai. Mishi uaitapan pu'a'a naaz kaimanaiman, na'iki uzaamatatan pu'a'a naaz kaimanaiman na'iki ma'ozaka umishidapan wuru'u mishi'oraz parada-karu.

13 Mazan õdi'itapanuz, kaimana'o wuru'u õnyukunuu-kidanuz u'ati na'apa kida'o, õkakupan pu'u zii.

14 Usha'apanum kau'an õaitapa ata'azo'o naa õmawakan, na'apa wanaobanaa Jesus Christ kainaabatan õ'atiz.

15 Uruu idi'o wuru'u õtiwainanuz dadara õka'iitan kawana'ati õkowaadan u'ati kidaz, karikaonan kizi unyukunuitapan kidaz õmawakan dauna'an.

Peter kowaadan mishi'o kuwai Jesus Christ dau'u

16 Wakowaadaniaz u'ati, wanaobanaa Jesus Christ wa'atin umanawunu'o ida'ana'o nii dau'ana'oraz, aonaa toma-kariwai kuwai di'iki'o mani waabatan, mazan watukapanii waawun idi kaimanaiman na'apam mishi'o Christ umanawunun.

17 Usha'apanum idi na'ia'o waunao udaru Tominkaru naubaan dono'oraz uruu, na'iki utaan dono'oraz u'ati umanawun-karu. Waabata umanawunu'oraz Tominkaru paradan u'ati, ukian, "Di'i õdani'i, õmarainapanii manawun, sha'apatina'o õnyukunuu kawana'ati."

18 Na'ia'o waunao Jesus Christ tuma umanawunu'oraz midukuo paawa ii, Tominkaru paradan dono'oraz u'ati aokazi iki.*

19 Uruu ida'ana'o waaitapan kaimanaiman mishi'o wuru'u Tominkaru prophetinnao kowaadauzoniaz sha'apa'o nii. Ukau'an utaa'a naa kaimanaiman unyukunuu ati parada-karu prophetnao kowaadaniaz sha'apa'o nii dau'an. Wuru'u ïkuwaaz na'apa'o lamp kanadapan kawan

---

* **1:18** Matthew 17:1-5; Mark 9:2-7; Luke 9:28-35

maruta'o-karu'u. Ukanadapan nii atii Christ kaawan, na'iki umanawunun kanadapan naa unao nyukunuu ii.

20 Powa'a zii õaipan uaitapan, aonaa pa'ida'a'o mani Prophetnao aitapan saada-kariwaiz Tominkaru Paradan, sha'apa'o nii dau'an.

21 Na'iki aonaa pidan aipan kawana'ati'o mani ukowaada-kao wuru'u parada-karu sha'apa'o ni'oraz. Mazan prophetnao kowaadanuz Tominkaru paradan, Kaimana'o Doronaa Tominkaru di'iki'o kainaabatan ida'ana'o ū'ati na'apam nii ūkian.

2

Mariidapainao patominapa-kidan pidannao

1 Kotua'a naa, kaina'a'o da'i Tominkaru pidannao bii'i dakotinpainao prophetnao nii. Na'apa'o nii kapam kai, kaina'a'o nii mariidapainao patominapa-kidan pidannao kaawan unao bii ati. Útominapa-kidan nii unao mishi'o kawan wuru'u mishidapa-karu dau'u, mazan aonaa mishi'o mani wuru'u. Na'apa kida'oraz kuwai pataka'uin-kinai dikauda'o di'iti. Ukau'an wuru'u mariidapainao patominapa-kidan pidannao, aonaa ūmishidan Naobanai Christ kawinipinaata'oraz pazaamatán ūdyau. Uruu idi paaipan ati'o nii ūpataka'uta-kidinan, na'iki masha'apakiika'o nii ūpataka'uta-kao.

2 Irib'a'o nii pidannao da'anen wuru'u dikauda'oraz ūtominapa-kidanii kida, kakiba'azonna'oraz usha'apata-kao. ūmashaapan

idi'i naa na'apa, ba'orainao dakoopan ni'i naa mishi'oraz Tominkaru paradan.

³ Pana'azootapauzon idi puraata, ītoman nii pakuwaa sodi kida nii, paikoda-kinaa nii puraata unao di'iki. Mazan kaina'a'ora'a naa īpataka'uta-kinao ni'o minziiwa-kidapa-kao kotua'a naa, na'iki īpataka'uta-kinao kamoon kaawa'anana naa wuru'u.

⁴ Na'apa da'i kotua'a naa, aonaa Tominkaru dobata-kidan angelnao sha'apaapainao oia'o, mazan ukaboota īdyauun maruta'o ka'azo iti, īna'ii kizi ītaratapa-kao, atii oiainao pataka'uta-kao kamoon kaawan di'iti.

⁵ Aonaa Tominkaru dobata-kidan kiwiitapa'o dono'oraz amazada, unaraadan dono'oraz ipai oiainao pidannao. Mazan ukazannaata Noah kakinaopauzoz pidannao kaimana'o mashaapaku karu dau'u Tominkaru aipan kawana'ati, na'iki ukazannaata 7 ba'oran pidannao utuma.*

⁶ Na'apa da'i Tominkaru pataka'utauzon donoi kida, Sodom na'iki Gomorrah,[†] pakawaodan ida'an kidaz ipai daunuuda'u, atii upariti'i-tinan. Na'apa kida'o ida'an ukainaabatan na'apam nii pidannao sha'apata-kao mamashaapa-kinao kaiman Tominkaru ati.

⁷ Mazan Lot kaimana'o umashaapan Tominkaru ati, ukau'an Tominkaru kazannaata uruu pa'an Sodom iki. Uruu Lot kashadina'ora'a naa paabatautan ai, na'iki patukapautan ai kakiba'azonna'o pidannao sha'apaapanii kida.[‡]

---

* ^{2:5} Genesis 6:1–7:24   † ^{2:6} Sodom na'iki Gomorrah: Putukapa kaarita tokon ii Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.   ‡ ^{2:7} Genesis 19:1-16

8 Mishi, uruu Lot kaimana'o umashaapan Tominkaru aipan kawana'ati, uruu idi aona'a naa unyukunuu kaimanan umashaapan na'apainaao bii ii. Ukaziwaa-kida'a naa patukapautan na'iki paabatautan ipai kamoo ūsha'apaapan oii kida'o.

9 Ukau'an Tominkaru aitapa na'apam nii pakazannaatan wuru'u pidannao izo'atiinaouz paparadan ūdopian an. Na'iki na'apa kapam, uaitapa na'apam pataapan pidannao wuru'u maizo'ati-kainaouz paparadan, upataka'utan nii ūdyau, atii oiainao pataka'uta-kao kamoon kaawan.

10 Aitaniimana'o nii upataka'utan wunaou'u sha'apaapainaouz oia'o manawun, marain-painaouz pasha'apaapan kakiba'azonnaa kida'o aimakan, na'iki aona'oraz ūnudapan mashaapaku Tominkaru aipan kawana'ati.

Ūnao kashadamikinao na'iki atadinpainao, uruu idi aonaa ūtarian kanom pasha'apatan. Una'apan idi, aonaa ūtarian na'apam paparadan dikauda aokazi iainao umanawunuinao dau'an.

11 Upu'u zii angelnao powa'a'o ūma'ozakan padamata wunao aia'a mariidapainaao patominapa-kidan pidannao, mazan upu'u aonaa ūparadan dikauda aokazi iainao dau'an Tominkaru kanaapu ati.

12 Mazan wuru'u mariidapainaouz pidannao, ūdakoapa zii aimakan pamaaitapakanii. Na'apa'o ūnao, wuniinao maaitapin-kainao kawan, ūsha'apatinan panyukunuu aipan kawana'ati'o karikaonan, na'iki ūtoma-kao soo kozita-kao ni'o na'iki zowii-kao ni'o. Ukau'an na'apa'o nii ūzowii-kao na'iki ūmainaabata-kao.

13 Ìbaiainpan nii tuukii, na'apa'o idi'o nii ìkawinipinaata-kao Ìbaiainapa-kidan idi ba'oran pidannao.

Ìnao pidannao, ìkonaunam-dinan patuzapatinan na'iki pasha'apaapan ida'an dikauda'o na'iki kakiba'azonnaa kida'o wakanadan pu'u ipai kamoo. Ìaroopauzon dono utuma, ubaokopainpauzo kizi ii, ìkonaunam-dinan paabatan, mazan dikauda'o ìaidinpan ubii ii, ìpataka'uupan unao pasha'apaapan ida'an kakiba'azonnaa kida'a.

14 Aonaa kanom dau'an ìdi'itinpán soo paba'orantapan dau'an, ukau'an aonaa na'apainim ìsookodan pasha'apaapan oii kida'o. Uruu idi ìna'apatan pidannao nyukunuu pasha'apaapanii kida dau'an, aona'oraz zii ìtaan dadara panyukunuu mishi'oraz pamishidapanii parada-karu dau'ati. Tuukia'o ìna'azootapan ipai aimaakan kida ìaipan pa'ati'o nii pa'idiwara. Ìna'apan idi, pataka'uta-karu nii ìdyau.

15 Ìmakon pana'iti'i naa sakitapa'o makopa-karu ai, ìda'an naa Balaam kaduz, uruu Boer daniz. Balaam, umarainapanii puraata pasha'apatan winipinaa udikauda'o.

16 Una'apan idi u'uza chaakashi,§ aonaa kaparadanu'o mani, parada zii pidan kawan u'ati, usha'apaapan idi pana'iti'o aimaakan. Uruu dono zii prophet Balaam sookadan pamadoronaa-dinan, pasha'apata'azon ai dikauda'o.*

17 Wuru'u ìnao tiichaanaouz, ìkaudinan mazanu'o karikaonan, aonaa kanom kaimana'o

---

§ **2:16** *chaakashi*: English ida'an, donkey. * **2:16** Numbers 22:4-35

ikoda-kao ūtominapa-kidanii di'iki. Na'apa ūdyaun wunu nunudapauzo-kizi aradan kawan, na'iki maruta'o wunu wa'atin kawan, aona'oraz ukaawan awaru mainaabata'akan idiz. Ukau'an kaina'a ūwiizi ni'o taapa-kao kichana'iki-kia'o maruta'o di'ii.

18 Ūparadan dono ūtatadapanii na'apa'oram pakian, mazan mazanu'o ūkuwaa karikaonan. Tuukia'o ūmizidan pidannao, ūaipan ūna'apatan panyukunuu patominapa-kidanii oia'o kakiba'azonnaa kida'o sha'apaapa-kao dau'an. Atii ūna'apatan pidannao nyukunuu, wuru'u pa'inainaouz zii ūmuudan pasha'apaapan oia'o pamaaitapakan dono'oraz zii Tominkaru.

19 Ūkowaadaan pidannao ati aonaa usha'apan ūsha'apainpan na'apam paaipan kawana'ati. Mazan upu'u zii ūnao, ūpoitoruitapa-kidinan oia'o ati, usha'apanum kau'an kanom aona'o pidan ka'iitan pawazootapan, uruu ati'o nii upoitoruitapa-kidinan.

20 Ūaitapangkan dono wanaobanaa na'iki wazannaas Jesus Christ, na'apain sodi ūso'otinankan oia'o sha'apaapa-kao ai, maaitapakainao Tominkaru sha'apaapauzonii kidaz. Mazan udauna'an powaa iti ūzaamata-kidinan na'iki ūna'aka-kidinan oia'o di'iti, uruu powa'a zii ūdikauda'akan kiwiitapa'o ai.

21 Kaiman zii mani padamata ūmaaitapakan an mashaapa-karu Tominkaru aipan kawana'ati. Mazan ūaitapan pu'a'a naaz, upu'u aona'a naa ūizo'ati'izon Tominkaru kakinaori ū'ati'oraz utaa-kao padamata.

22 Na'apainaao pidannao dau'ana'o mishi'o

kakinaowapa-kinai kida kianuz: “Arimaraka nikauzonii powaa iti pataitaanii,”[†] na'iki “Kooshi, pachikaa-kao dauna'an, ukiwauzonii padaarinapa-kizi iti.”

3

*Naobanai Jesus kaawan nii
powaa ati*

¹ Ómarainapanii õmin-mishidannao, di'orazu'u õ'itamautan õsaadan õkaaritan u'ati. Ipai dya'utama'o õkaaritan ida'a õtiwaan õma'ozakadan unao kaiman kizi udi'itinpan, uruu idi õnyukunui-kidan u'ati kidaz.

² Aonaa umanyukunuuta'ana'a parada-karu kotua'oraz Tominkaru prophetinnao kowaadapauzon, na'iki parada-karu wanaobanaa na'iki wazannaas Jesus taaniaz waunao apostlenao ida'an.

³ Powa'a zii manawun õaipan uaitapan, diina'iti'i Jesus Christ wa'atin ua'ii powaa ati, kaina'a'o nii dakomikinao pidannao, ïdakoopan nii mishi'oraz parada-karu, na'iki ïmashaapan nii oia'a naa panyukunuu aipan kawana'ati.

⁴ Ìkian nii, “Na'iam naa mooko Jesus kaawan, ukian pu'u ukaawan nii powaa ati? Aata, kotua'a naa wadokozu-daunnao mawakan, mazan ipai aimaan pakawan karikaonan, amazada sakad-inan iki'o kawan.”

⁵ Mazan pa'ida'a'o wuru'u ïmanyukunuutanuz, Tominkaru paradan ida'ana'a'o wuru'u aokazi na'iki imi'i baara tominanuz. Na'iki wunu di'iki'o, na'iki wunu ida'ana'a'o, imi'i baara aidinan.

[†] 2:22 Proverbs 26:11

6 Wunu idi'o koshan upataka'uan ipai kiwitapaz amazada.

7 Aizii kai'oraz aokazi na'iki imi'i baara, Tominkaru paradan ida'ana'o koshan una'an, diina'iti'i ukawaodan nii tikazi idi kidaz, wuru kamoo dono'o upataka'utan dono'o ni'oraz pidannao mamashaapa-kainaouz paparadan kawana'ati.

8 Ōmarainapanii ōmin-mishidannao, bauda'apa kaina'a aimaakan aonaa umanyukunuuta'ana'a. Bauda'apa'o kamoo na'apa'o kotua'iki'o amazada* kawanu'o Naobanai Tominkaru ati, na'iki kotua'iki'o amazada na'apa'o bauda'apa'o kamoo kawanu'o u'ati.

9 Aonaa Naobanai Tominkaru kona'iachin mani wuru'u umamishiikanuz zii paparadan, ba'orainao pidannao di'itapan kawanuzu. Mishi'oraiman ukazaudapanun wuru'u unao dau'ati, umaaiapakan idi'i aonaa na'ia'oram pidan mainaabata-kao. Mazan uaipan ipai pidan tanawatinan pasha'apaapan ai oia'o.

10 Masha'apakiika'o nii Naobanai Kamoon kaawan, na'apa koidimiki kaawankan kawan. Na'apain kawa'idanu'o nii aokazi mainaabatinan. Ipai'o nii aokazi ia'o aimaakan kida mainaabatinan paka'awan idi. Na'iki ipai aimaakan imi'i baara an kidainao, ipai'o nii ūmainaabatinan tikazi idi.

11 Aizii ipai'o nii aimaakan kida mainaabata-kao kaikapa'a, ukau'an na'apam nii uaipinan umashaapan? Umashaapa'a naa ukau'an

* **3:8** *kotua'iki'o amazada:* English ida'an, ukian "one thousand years."

kaiman, na'iki umashaapa Tominkaru aipan kawana'ati.

¹² Uzaudapan pu'a'a naa Naobanai Kamoon kaawan, utiwaa'a naa ukadimanata-kidan naa ukaawan.[†] Uruu dono aokazi ka'awan nii na'iki ipai na'ii kida'o aimaakan mainaabatinan nii panunudan idi tikazi wiichan idi.

¹³ Mazan waunao, pakawan wataapan uparadan tawuru'u ukowaadauzonuz patoman nii pa'ina'o aokazi na'iki pa'ina'o imi'i baara. Na'ii ipai pidannao sha'apatinan nii Tominkaru aipan kawana'ati. Uru'u naa wuru'u wazaudapaniaz.

¹⁴ Uka'u'an õmarainapanii õiribannao, uzaudapan idi'i naa kaikapa'oraz kida'a: utiwaina'a naa umashaapan kaimanaiman, uikoda-kao kizi kaiman umashaapan, aonaa u'oipan Tominkaru awun za'a. Na'iki utaapa'a naa unyukunuu kaimanaaka Tominkaru tuma.

¹⁵ Utukapa na'apam wanaobanaa kazaudapan-nun paaipan idi ipai pidannao kazannaatinan. Wamarainapanii wa'inawuzu Paul saadanii u'ati na'apa kida'o dau'ana'o kapam, ukaiwaan Tominkaru taanii pa'ati aitapaaba-karu.

¹⁶ Na'apa'o kapam usaadan pakaaritan kida ida'a ukadakotinan dono kaiwuru kida dau'ana'a. Paul saadaniaz pakaaritan kida ida'a, kaina'a dadara kida'o, kasha'apanna'o uaitapa-kao. Uruu idi pidannao matominapa-kainao kaiman, na'iki aona'oraz ñtaan panyukunuu ati kaimanaiman pamishidapan mishi'oraz parada-karu. Ñnao, ñpana'adan pana'iti wuru'u parada-karuz, na'apa

---

[†] **3:12** *utiwaa'a naa ukadimanata-kidan naa ukaawan* oo "umashaapa, kadiman kizi'i naa uaipan ukaawan".

ĩna'apatan ba'oran parada-karu saada-kariwaiz kida Tominkaru paradan ida'a kida'oraz. Ukau'an ĩpataka'uta-kidinan nii paaipan ati Tominkaru ati.

¹⁷ Aizii ũmarainapanii ūribannao, uaitapani'i naa kaiwuru kida dau'ana'a. Ukau'an zaudinpa'a naa pa'i umashaapa, aonaa kizi upozawatan pidanno kashadamikinao pana'adanii parada-karu di'iti. Aizii umishidan dono ĩdfaun, ukasharutinan nii umishidan ai mishi'oraz kiwiitapa kida'oraz umishidapauzon kida.

¹⁸ Mazan uaitapa kizi powa'a zii wanaobanaa na'iki wazannaas Jesus Christ kamunanun u'ati, na'iki uaitapa kizi'i naa uruu dau'u powa'a zii manawun. Marii kizi utaapa-kao umanawunu'o nii kai na'iki karikaonan. Amen.

**Kaimana'o Tominkaru Paradan
New Testament in Wapishana (GY:wap:Wapishana)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wapishana

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Wapishana

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
198b856d-ac64-5e95-afee-2b1cb3b356c1